

Arstid asusid poliitilist letargiat ravima

Andres Kork – Eesti Arstide Liidu president

Möödunud aasta oli arstkonnale väga tõsine ja meeldejääv. Aasta alguses lõppesid tulemusteta kollektiivlepingu läbirääkimised, ilma et probleemide sisulise aruteluni oleks jõutudki. Sotsiaalminister distantseerus läbirääkimistest kohe ja haiglate liidu juhtidel ei olnud seejärel soovi ega ressursi, mille baasil läbi rääkida. Oluline muudatus tehti (eelkõige „tänu“ rahandusministrile) ka tervishoiu rahastamises – haigekassa reserve hakati kasutama riigieelarve tasakaalus hoidmiseks ja kogu tervishoiusüsteemi finantseerimise tulevik muutus oluliselt ebakindlamaks ning poliitikute suvaotsustest sõltuvaks.

Meedikutele jäi nüüd kaks võimalus: kas leppida sellega, et riiklikud institutsioonid ja tööandjad eiravad meid ja meie ettepanekuid ümberkorraldusteks või teha streigiotsus.

Viimastel aastatel on Eesti ühiskond valitsuse arrogantsusega juba harjunud ja paljud sellega peaaegu leppinud, aga seekord tervishoiutöötajate kannatus katkes. Arstkond otsustas saata valitsejatele ja nende taga seisvatele jõududele sõnumi, et omavoli vastu on võimalik kasutada ka selliseid meetmeid, mis võivad halvata kogu süsteemi ja tuua saamatud juhid taevast maa peale.

Toimunud streiki ei saa pidada pelgalt palgaläbirääkimiste vormiks, tõime esile ka mitmeid olulisi tervishoiupoliitilisi nõudmisi. Tõsi, kuna Eesti Vabariigi seadused ei luba streikijatel esitada muid kui tööttingimustega seonduvaid nõudmisi, käsitleb sõlmitud kollektiivleping vaid palka, tööaega, töökoormust ja täienduskoolitust. Siiski ei ole tervishoiu korralduse ja rahastamise muutmise nõudmised kuhugi kadunud, nendega tahame edasi minna ja

jõuda otsusteni nii Sotsiaalministeeriumis kui ka Riigikogus.

Valitsuserakondade poliitikud püüdsid meie taotlusi iga hinna eest taandada vaid suurema palga nõudmisele ja tervishoiusüsteemi tegelikest probleemidest rääkimine oli (ja on paraku senini) neile väga vastumeelt. Arstide liidu üldkogule esinenud professor Marju Lauristin näeb meedikute väljaastumises hoopis laiemat mõõdet. Tema sõnul näitasid arstid ennast võimsa ühiskondliku jõuna ja nende tegutsemine oli kogu Eesti jaoks suure tähtsusega. See, et poliitikud ei kuula asjatundjate arvamust, ei ole probleem ainult tervishoius. Kui arstid tulid jõuliselt välja oma arusaamade ja nõudmistega, olid nad kogu ühiskonna jaoks nagu luuesalk – toetajaid oli palju ja kõik jälgisid, kas arstidel õnnestub müürist läbi murda ja alustada dialoogi otsustajate ja spetsialistide vahel. Professor Lauristin tõdes, et ühiskonna poolt vaadates läbimurre õnnestus, kuid oluline on, kas dialoog ka jätkub.

Soovime siis, et alanud aasta oleks dialoogide aasta. Koos haiglajuhtidega hakkame välja töötama personalistandardeid, mis võimaldavad hinnata ja vähendada töökoormust. Jätkub hea tahte koostöökokkuleppe koostamine. Kas see lepe saab lõpuks sisu, mis tööpoolest tagaks meile jätkusuutliku tervishoiu – eks aeg näitab. Sotsiaalkomisjoni esimees andis streigi lõpus lubaduse viia tervishoiuprobleemid riiklikult tähtsa küsimusena Riigikogu suurde saali.

Ühiskonna poolt vaadates oleme õnnestunud. Iseenda poolt vaadates alles poolel teel, kuid möödunud aasta sündmused andsid kinnitust, et tee on õige.

andreskork@hotmail.com

Dr Andres Kork